

Asianos, Ponticosque in fide edocuerit, quin etiam apud eos primos Episcopos ordinavit, qui sibi ut eorum Principi ratione ordinationis subjecti manserint, nemini dubium esse potest. Sanè prima Ecclesiæ ætate magnus ille Apostolus tribus Orbis Regionibus tres Antistites, qui harum Episcoporumque illas in spiritualibus administrantium, Patres & Principes essent, præfecit: & quemadmodum universæ Europæ Romanus Pontifex præfuit, Alexandrinus Africæ saltem ex majori parte, sic Antiochenus toti Asiæ & Ponto. Nec mirum equidem, cum in Asia septem tantum hisce temporibus essent Episcopi, ut in Apocalypsi ^a legere est, nec majorem eorum numerum in Ponto tunc fuisse probabile sit.

Attamen posterioribus sæculis alii Patres & Principes per Ecclesias Orientis latè sumpti constituti sunt, sive propter maximum earum numerum, sive quod ob persecutionis sævitiam, itinerisque longitudinem, facile ab Episcopis Antiochenus Patriarcha consuli, consulentibusque responsa dare vix posset. Inter eos primi præcipuique Cæsariensis & Ephesinus fuere; quippe qui Ponto, Asiæque præfuerint usque ad Concilium Chalcedonenſe. Idcirco Exarchorum nomine, ut superius diximus, donati sunt, hoc est, Primatum seu Principum. Et quod revera in harum Dioceseon ordinario regimine præcipuam auctoritatem habuerint, nullo negotio probatur ex Conciliis Nicæno primo, & Constantinopolitano primo. Nicænum ^b quidem statuit non tantum Romano, Alexandrino & Antiocheno, servandas esse antiquas consuetudines, sed & aliis Ecclesiis scilicet Metropolitanis: ut in editione Dionysii exigui, & Codice manuscripto apud eruditissimum Justellum asservato legere est. Quæ autem fuerint Metropoles à Patriarchalibus sedibus distinctæ, explicat Concilium Constantinopolitanum generale primum ^c dum hoc statuit: ¹ *Episcopi, qui extra Diocesim sunt ad Ecclesias, quæ extra terminos eorum sunt, non accedant, neque confundant & permisceant Ecclesias: sed secundum regulas constitutas, Alexandria quidem Episcopus ea quæ sunt in Ægypto, tantum gubernet; Orientis autem Episcopi solius Orientis curam gerant, servatis honoribus Primatus Ecclesiæ Antiochenæ, qui in regulis Nicænæ Synodi continentur. Sed & Asiæ Diæcesis Episcopi ea quæ sunt in Asia, & quæ ad Asianam tantummodo Diocesim pertinent, gubernent. Ponti autem Episcopi Ponticæ tantum Diæcesis habeant curam: Thraciæ verò, ipsius tantummodo Thraciæ.*

Viden quomodo solius Orientis Episcopi primatum Antiocheno Patriarchæ in ordinaria hujusce Regionis administratione tribuere ex hoc decreto teneantur: necnon quomodo ad solos Asiæ & Ponti Episcopos harum Dioceseon regimen ordinarium spectaret. Verba ita perspicua sunt, ut lucem addere quasi superfluum sit: addam tamen ideo Euagrium ^d jus Patriarchicum Ephesino Episcopo usque ad Concilium Chalcedonenſe tribuere, quod de rebus ordinariis per Asiam ad modum Patriarchæ judicaret statueretque. Addam nec alia ratione Ephesium, Cæsariensemque Antistites Concilia vocasse, Episcopos ordinasse, pluraque alia Patriarcharum munia per suum Exarchatum obuisse. Unde & Patriarcharum nomen ipsi aliquando Exarchi sortiti sunt: imo & alii Metropolitanæ, cum iisdem juribus uti cœperunt, quemadmodum apud Socratem ^e legitur, qui varios Patriarchas dinumerans, Antiochenum soli Orienti, quatenus ab Asia & Ponto distinguitur, temporibus Conc. Constantin. I. præfuisse scribit. Ponticæ, inquit, *Diæcesis Patriarchatus* Helladio Cæsariæ Cappadociæ post Basilium Episcopo: Gregorio Nyssæ (hæc est urbs etiam Cappadociæ) fratri Basilii: & Otreio Melitinæ, quæ est in Armenia, contigit. Patriarchatum item Asianum Amphilocheus Episcopus Iconii, & Optimus Antiochiæ Pisidiæ sortitus capiant. Ægypti Diæcesis Timotheo Alexandria Episcopo tribuitur. Ecclesiarum

NOTÆ LUCE HOLSTENII.

¹ Episcopi, qui extra Diocesim sunt &c.] supra, h. | quanti vertit & intellexit hunc Canonem S. Innocentii I. ^e qui integris dioceseibus præfecti sunt: sic pag. 10. | centius I.

^a Apocalyp. cap. 1. ^b Conc. Nicæn. Can. 6.

Τὰ ἀρχαῖα ἐθὺς κρατεῖται, τὰ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ Λιβύῃ, καὶ Πενταπόλει &c.

Et paulo post καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπαρχίαις, τὰ πρεσβεία σώζεσθαι ταῖς ἐκκλησίαις.

^c Conc. Constantin. I. Can. 2.

τοῖς ὑπὲρ διοικήσιν ἐπισκόποις, ταῖς ὑπεροχῇς ἐκκλησίαις, μὴ ἐπιέναι, μὴδὲ συγχέειν τὰς ἐκκλησίας. ἀλλὰ κατὰ τὰς κανόνας, τὸν μὲν Αλεξάνδρου, τὸν ἐν Αἰγύπτῳ μόνον οἰκονομεῖν. τὰς δὲ τῆς ἀνατολῆς ἐπισκόπους, τὴν ἀνατολὴν μόνον διοικεῖν. Φυλαττομένων τῶν ἐν τοῖς κανόσι τοῖς κατὰ Νίκαιαν πρεσβείαν.

τῇ Ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίᾳ, καὶ τῇ τῆς Ἀσιανῆς διοικήσεως ἐπισκόπου κατὰ τὴν Ἀσιανὴν μόνον οἰκονομεῖν, καὶ τοῦς τῆς Ποντικῆς, τὰς τῆς Ποντικῆς μόνον. καὶ τὰς τῆς Θρακικῆς τὰς τῆς Θρακικῆς μόνον οἰκονομεῖν.

^d Euagr. Hist. Eccl. I. 3. c. 6.

Εκπεπτώκει δὲ τοῦ θρόνου, ἀποδίδωσι δὲ τῇ Εφεσίᾳ, καὶ τὸ πᾶν τριαρχικὸν δίκαιον, ὅπερ αὐτὴν ἀφείλεν ἡ ἐν Χαλκηδόνι σύνοδος.

^e Socrat. Hist. Eccl. lib. 5. c. 8.

Τῆς δὲ Ποντικῆς διοικήσεως Ἑλλάδος ὁ μετὰ Εὐστάθιον Κασσαρείαν τῆς Καππαδοκίαν ἐπίσκοπος, Γρηγόριος ὁ Νύσσης, ὁ ἑσθιλείου ἀδελφός &c.